

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Борислав Василев Георгиев, НПМ-БАН, по конкурс за заемане на академичната длъжност „професор” за нуждите на секция „Биоразнообразие и екология на безгръбначните животни”, отдел „Животинско разнообразие и ресурси” към ИБЕИ-БАН в професионално направление 4.3 „Биологически науки” и научна специалност „Ентомология” (10614)

В конкурса за професор по Ентомология, обявен в „Държавен вестник”, бр. 35 от 27.04.2021 г. се е явил един кандидат, доц. д-р Драган Петров Чобанов, работещ в ИБЕИ-БАН. Кандидатът отговаря на основните изисквания за заемане на длъжността „професор”, според ЗРАСРБ и Правилника на ИБЕИ за неговото приложение. През 2009 г. д-р Драган Чобанов защитава дисертационен труд на тема: „Анализ и оценка на фаунистичното разнообразие на правокрилите насекоми в България” и получава ОНС „доктор“. Хабилитира се като “доцент” през 2013 г. в ИБЕИ.

Кандидатът участва в конкурса с **общо 480 научни труда**, за които са забелязани **349 цитата**. От научните трудове, 33 са публикации отчетени по минали процедури (придобиване на ОНС „доктор” и хабилитиране за „доцент“). Останалите 447 научни труда включват 29 публикации с импакт-фактор или SJR, 10 публикации в издания без импакт-фактор (вкл. и глави от книги) и 408 електронни публикации. От намерените 349 цитата, 204 са цитирания в издания, реферирани и индексирани в базите данни Web of Science и Scopus. Основната част от резултатите от изследванията на кандидата са представени в авторитетни списания, в т.ч. European Journal of Entomology, Organisms, Diversity and Evolution, ZooKeys, Zoologischer Anzeiger, Zootaxa и др. От списъка с публикациите му може да се направи заключение, че той е учен с обширна мрежа от контакти и предпочита да работи в големи авторски колективи.

Д-р Драган Чобанов е учен с широка биологична култура и добре очертан изследователски профил. Неговата научна дейност е в областта на систематиката, филогенията и еволюцията, фаунистиката и екологията, молекулярната генетика и опазването на насекомите от надразред Orthoptera. От интензивната публикационна активност на кандидата личат уменията му да комуникира и взаимодейства с голям брой колеги и да осигурява данни и анализи, които са ценни за български и чужди екипи от учени.

Съществен акцент в неговата изследователска дейност представляват таксономичните прегледи с основни приноси в систематиката, морфологията, биоакустиката, фаунистиката и

биогеографията на ревизираните групи. В резултат на критичен преглед на балканските видове от сложния в таксономично отношение род *Isophya* (публ. 3.1.1.), обект на предишни изследвания у нас от Г. Пешев, са установени 2 нови статуса, 5 нови синонима, допълнени са описанията на редица таксони, представен е актуален списък на 24 вида и подвида, както и два ключа за тяхното разпознаване; всичко това онагледено с почти 200 оригинални фигури. В друга публикация (публ. 3.1.20.) е ревизирана вътревидовата структура на групата *Poecilimon inflatus* (южна Гърция и ЮЗ Турция), на основата на данни от морфологията и биоакустиката. Установени са нови комбинации и синоними, описани са 1 нов вид и 3 нови подвида, аргументирано е съществуването на 6 вида във видовата група разпределени в три филетични линии. В трета работа на кандидата (публ. 3.1.29.), чиято цел е да се установи връзката на моделни филогенетични линии с известните палеогеографски събития в Егейския регион, е изследвана филогеографията на групата *Poecilimon jonicus* (дизюнктивно разпространена в Апенините, западните и южни Балкани и южна Турция). Филогенетичните връзки в групата са проучени с молекулярни методи, при което са изчислени времената на дивергенция на основата на митохондриални ДНК фрагменти. Калибрирането на еволюционните процеси с тектонските събития в региона предлага няколко сценарии на видообразуване и разселване, както и нова систематика на изследваната група от видове.

Друг важен аспект в изследователска дейност на д-р Чобанов представляват публикуваните фаунистични списъци и отделни съобщения на видове, новоустановени за различни региони. Публикуван е каталог на хлебарките (Blattodea) в България (публ. 3.1.12.), при което наличните колекции са ревизирани. В резултат на това са установени 17 вида за фауната на страната, 2 от които се съобщават за пръв път, а 3 вида, публикувани по-рано са изключени от списъка. Каталогът е снабден с карти на разпространението на видовете, оригинални фигури и ключ за тяхното определяне, което увеличава стойността му и позволява употребата му при изследвания на съседни географски области. Други две фаунистични изследвания (публ., 3.1.25., 3.1.26.), докладват първи съобщения на монотипичния род *Ceraeocercus* от Китай и редкия мирмекофилен щурец *Myrmecophilus orientalis* от Европа, чрез което разширяват познанията за разпространението им в гранични области на техните ареали.

Таксономичните и неразривно свързаните с тях фаунистични, морфологични, генетични, филогенетични и др. приноси са многобройни, фундаментални, и твърде ценни и

дават нова светлина при изясняването на непроучени до сега въпроси, свързани с биологията на правокрилите насекоми. Всички приноси в справката на кандидата са изцяло в областта на научната област на обявения конкурс, а именно 4.3 „Биологически науки”.

Важни приноси с научно-приложен характер са оценките на природозащитните статуси на няколко стотин вида правокрили насекоми (публ. 3.3.1.-3.3.408.). Изготвените оценки представляват своеобразни протоколи осигуряващи критерии и насоки за опазване на местообитанията, които изследваните видове насекоми обитават.

Безспорно високата квалификация и изследователска активност на доц. д-р Драган Чобанов се потвърждава от ръководството и участието му в десетки научни проекти финансирани от национални източници (НФНИ на МОН, UNDP България и др.), както и в такива, финансирани от външни за България източници (ЕБР на БАН, Финансовия механизъм на ЕИП, 7-ма рамкова програма на ЕК и др.).

Имам лични впечатления за кандидата като мога да дам най-висока оценка за неговата компетентност и професионални качества. По представените материали нямам критични бележки.

Заклучение

Наукометричните показатели на д-р Чобанов покриват изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответните правилници на БАН и ИБЕИ–БАН за заемане на академичната длъжност „професор”. Представените справки за публикации, цитати и приноси са изготвени в съответствия с изискванията и точно отразяват научните постижения на кандидата. Представените за разглеждане материали и наукометрични показатели ми дават пълно основание да дам **положителна оценка** на научната продукция и професионално-академичната дейност на доц. д-р Драган Чобанов, и **да подкрепя** неговото избиране на академичната длъжност „професор” по професионално направление “4.3 Биологически науки”, научна специалност “Ентомология” (шифър 10614), за нуждите на отдел „Животинско разнообразие и ресурси” на ИБЕИ.

София

15.09.2021 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Борислав Георгиев)